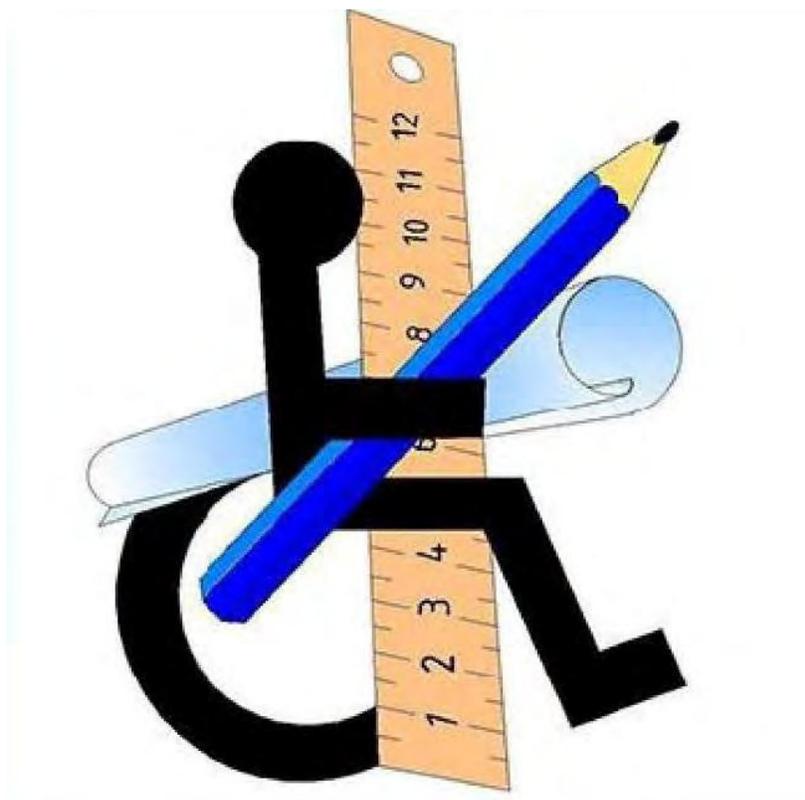


# **Ghid**

## **privind evaluarea accesibilității**

### **clădirilor cu destinație publică**

*(indiferent de forma de proprietate)*



## I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Legislația națională în domeniul accesibilității: Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități<sup>1</sup>, capitolul III – Accesibilitatea, art. 17, prevede - *Politica de stat în domeniul accesibilității (1) În scopul asigurării unei vieți independente persoanelor cu dizabilități, autoritățile publice centrale și locale, organizațiile nonguvernamentale, agenții economici, indiferent de forma de organizare juridică, în funcție de competențele lor funcționale, evaluează situația în domeniu și întreprind măsuri concrete pentru a facilita accesul persoanelor cu dizabilități, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, la informație și la mijloacele de comunicare, inclusiv la tehnologia informației și la comunicațiile electronice, la alte utilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în localitățile urbane, cât și în localitățile rurale, în conformitate cu normativele în vigoare.*
2. Standardele naționale în construcții ce reglementează domeniul accesibilitate sunt CP C.01.02:2018<sup>2</sup> și NCM C.01.06-2014<sup>3</sup>:
  - a) CP C.01.02:2018 *Clădiri și construcții. Prevederi generale de proiectare cu asigurarea accesibilității pentru persoane cu dizabilități* (în continuare – CP C.01.02:2018);
  - b) NCM C.01.06-2014 *Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități* (în continuare – NCM C.01.06-2014).
3. Noțiunile ce reprezintă accesibilitatea. În sensul prezentului Ghid noțiunile utilizate semnifică:
  - **accesibilitate** – în Legea nr. 60 se definește ca – *ansamblu de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, transporturilor, precum și a mediului informațional și comunicațional, incluzând tehnologiile și sistemele informaționale și comunicațiile, conform necesităților persoanelor cu dizabilități, factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu dizabilități în societate.*
  - **adaptare** – *acțiunea de a adapta mediul arhitectural și informațional necesar accesibilizării spațiului la nevoile persoanelor cu mobilitate limitată la o situație deja existentă.*
  - **adaptare rezonabilă** – conform aceleiași legi – *modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure sau să-și exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului.*
  - **design universal** – conform aceleiași legi – *proiectarea produselor, mediului, programelor și serviciilor astfel încât să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de o adaptare sau de o proiectare specială. Designul universal nu va exclude dispozitivele de asistare pentru anumite grupuri de persoane cu dizabilități atunci când este necesar.*
  - **persoană cu dizabilități** – conform aceleiași legi – *persoană cu deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere/obstacole, pot îngreuna participarea ei deplină și eficientă la viața societății în condiții de egalitate cu celelalte persoane.*
  - **persoane cu mobilitate limitată (PML)** – conform NCM C.01.06-2014 - *persoane care întâlnesc dificultăți la deplasarea individuală, obținerea serviciului, informației necesare sau la orientarea în spațiu. Din această categorie fac parte: persoane cu dizabilități, per-*

<sup>1</sup> Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități <http://lex.justice.md/md/344149/>

<sup>2</sup> CP C.01.02:2018 - Clădiri și construcții. Prevederi generale de proiectare cu asigurarea accesibilității pentru persoane cu dizabilități.

<sup>3</sup> NCM C.01.06-2014 - Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități

soane cu afecțiuni temporare de sănătate, persoane în vârstă, persoane cu afecțiuni de vedere și auz, femei gravide, inclusiv utilizatori de cărucioare pentru copii etc.

- **fotoliu rulant** (scaun rulant) – unul din echipamentele ortopedice frecvent utilizate pentru îmbunătățirea mobilității, permițând persoanelor cu dizabilitate locomotorie permanentă sau temporară, persoane în etate, să participe la activități zilnice, să accedă la o viață socială normală. Fotoliul rulant se poate utiliza în interiorul sau exteriorul locuinței, se poate deplasa acționat de utilizator sau ajutat de un însoțitor, pe teren plat sau ușor accidentat, pe pante moderate, pe vreme uscată sau umedă, la temperaturi scăzute sau ridicate.
- **informații în format accesibil** - informații tipărite în Braille, în format audio, tipărite sau imprimate cu corp mare de literă, prezentate verbal sau în scris în limbaj ușor de citit și înțeles, însoțite de imagini, pictograme sau prezentate în limbaj mimico-gestual.
- **marcaj reliefant și/sau contrastant** – marcajele de avertizare, direcționare, informa-re utilizate pentru a preveni accidente, direcționa sau informa persoanele cu deficiențe de vedere, aplicate pe suprafețe verticale și orizontale, atât în interiorul cât și exteriorul clădirilor, trotuarelor, trecerilor de pietoni etc.
- **contrast vizual** – o diferență a proprietăților vizuale care face ca un obiect să se distingă în raport cu un alt obiect sau în raport cu fundalul.
- **suprafețe de avertizare tactilo-vizuale** – mijloace de afișare a informației, reprezentate prin bandă de relief cu desen și culoare determinat, care permite persoanelor cu deficiențe de vedere să se orienteze în spațiu prin atingerea cu picioarele, bastonul sau utilizând vederea remanentă. Acestea se disting după tipuri: pentru carosabil, pardoseli, precum și de avertizare și ghidare.
- **mijloace vizuale de informare** – purtătoare de informație pentru persoanele slab văzătoare sau cele cu dizabilități de auz și vorbire, care sunt redată sub formă de texte, semne, simboluri, semnale luminoase vizual distinctive.
- **circulație liberă** – cale de deplasare pe orizontală sau verticală, fără trepte, dimensionată corespunzător, care este prevăzută cu echipamente necesare pentru a permite deplasarea persoanelor cu mobilitate limitată fără bariere de orice tip.
- **lumina ușii** – dimensiunea complet liberă, utilizată pentru trecere, atunci când ușa este deschisă. Lumina ușii depinde de dimensiunile și poziționarea foii de ușă și a tocului acesteia.
- **suprafață de manevră** – proiecția la nivelul pardoselii a spațiului necesar realizării manevrelor de întoarcere a persoanei care utilizează un fotoliul rulant.
- **plan înclinat de bordură** – construcție la nivelul trotuarului destinată pentru coborârea/urcarea de pe acesta pe carosabil.
- **rampă de acces** – construcție încorporată în trepte sau peste oricare alt obstacol pentru trecerea și deplasarea persoanelor cu mobilitate limitată.
- **translator al limbajului de gesturi** – va avea denumirea de „interpret al limbajului mimico-gestual” – specialist care aplică tehnici de interpretare între persoanele care folosesc limbajul mimico-gestual și cele care folosesc limba vorbită, pentru a asigura o informație completă și precisă atât pentru persoanele cu deficiențe de auz și surdocecitate, cât și pentru cele auzitoare.
- **clădire de destinație publică** – orice clădire/spațiu/încăpere, indiferent de forma de proprietate, predestinată prestării serviciilor publicului larg: servicii medicale, sociale, educație, comerț, alimentație sau divertisment.
- **comisia de evaluare** – comisia formată din reprezentanții: autorităților publice, proprietarului clădirii, organizațiilor societății civile ce reprezintă interesele persoanelor cu dizabilități.

4. La evaluarea accesibilității clădirilor pentru organizarea serviciilor publice, Comisia de evaluare aplică un set de instrumente și un chestionar special.
5. Instrumentele utilizate includ:
  - O ruletă sau o riglă metalică cu lungimea de 1 m;
  - Un raportor;
  - O nivelă cu 2 bule de aer stabile sau nivelă cu 3 bule dintre care 1 bulă reglabilă  $0^{\circ} - 90^{\circ}$  și  $0\% - 45\%$ ;
  - Un aparat de fotografiat;
  - Un chestionar de evaluare format A4 pentru fiecare clădire supusă auditului;
  - Un pix pentru completarea chestionarului.
6. Chestionarul de evaluare conține întrebări privind accesibilitatea spațiilor exterioare și a spațiilor interioare ale clădirii propus pentru sau unde deja se prestează serviciile publice.
7. Spațiile exterioare ale clădirii se referă la drumuri și părți integrante ale acestora, inclusiv bordurile la trecerile de pietoni sau intrările de pe suprafața carosabilă pe trotuar, locurile de parcare, indicatoarele și marcajele.
8. Spațiile interioare ale clădirii se referă la elemente precum: uși și treceri prin goluri de uși, coridoare, trepte, pante, grup sanitar (WC), sala/sălile în care se prestează/se vor presta serviciile publice.
9. În vederea completării chestionarului, membrii Comisiei de evaluare efectuează măsurările și consemnează rezultatele în rubricile alocate pentru fiecare element supus auditului.
10. Efectuarea măsurărilor se realizează cu ajutorul ruletei, raportorului și nivelei cu bulă de aer.
11. Ruleta se utilizează pentru măsurarea lățimii, lungimii și înălțimii elementelor supuse evaluării, precum și a distanțelor dintre elemente. În cazul lipsei ruletei, în calitate de instrument de măsurare poate fi utilizată o riglă metalică cu lungimea de 1 metru.
12. Raportorul și nivela cu bulă de aer se utilizează pentru măsurarea unghiului de înclinare a suprafețelor față de planul orizontal, în special al rampelor și pantelor de acces în clădire, precum și al denivelărilor.
13. În cazul nivelei cu 2 bule - Raportorul se așază cu baza pe panta înclinată, un capăt al nivelei cu bulă de aer se așază în punctul zero al raportorului, iar celălalt capăt este ridicat sau coborât până la momentul când bula de aer orizontală va lua poziția din mijlocul tubului.
14. Unghiul de înclinare este acel unghi care se formează pe suprafața raportorului în punctul prin care trece latura de jos a nivelei cu bulă de aer.
15. În cazul nivelei cu 3 bule – nivela se așază cu baza pe suprafața căreia i se măsoară unghiul de înclinație, se rotește bula reglabilă până când bula de aer se poziționează la mijlocul tubului, cifrele în dreptul indicatorului vor arăta unghiul de înclinație existent (în procente sau grade).

16. Elementul supus evaluării este considerat accesibil dacă întrunește caracteristicile și parametrii stabiliți în capitolele menționate mai sus.
17. Dacă elementul care urmează a fi evaluat nu există, la întrebările din chestionar care încep cu „Dacă”, la rubrica „Comentarii/ recomandări” se va face mențiunea „N/a”, adică neaplicabil. De exemplu, dacă în localitate nu circulă transport public, la întrebarea 9, se va bifa rubrica „Nu”, iar la întrebările 10, 11 și 12 la rubrica „Comentarii/ recomandări” se va nota „N/a”.
18. În cazul elementelor inaccesibile sau a obstacolelor, acestea se fotografiază, fotografia se anexează la chestionarul de evaluare a clădirii și se prezintă autorității publice locale sau gestionarului clădirii/încăperii, atunci când se solicită măsuri de adaptare rezonabilă, după caz.
19. Fiecare fotografie va avea un număr corespunzător numărului elementului evaluat, conform ordinii stabilite în chestionarul de evaluare.

## II. DRUMURI

20. Drumurile de acces – în lipsa trotuarelor – spre locația serviciului public se consideră accesibile dacă permit deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cârje etc.), la fel și deplasarea autonomă a persoanelor cu dizabilități de vedere.
21. Accesibilitatea drumurilor este determinată de materialele cu care este acoperită suprafața carosabilă a acestora (asfalt, beton, pietriș, pământ, pavaj), precum și de gradul de deteriorare a suprafeței (gropi, denivelări, fisuri). La fel accesibilitatea este determinată și de existența sau lipsa elementelor tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.
22. Drumurile acoperite cu asfalt sau cu beton și care permit deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cârje etc.) se consideră parțial accesibile în lipsa gropilor, denivelărilor, fisurilor mari în suprafața asfaltului sau betonului.
23. Drumurile acoperite cu pietriș sau nisip/grund nu permit deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cârje etc.) și se consideră inaccesibile.
24. Drumurile nepietruite și neasfaltate (drumurile de țară) permit deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cârje etc.) doar în condițiile în care suprafața este dreaptă, uscată, tare și nu este nisipoasă.
25. Drumurile ce nu au prezente elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere, dar prezintă posibilități de deplasare persoanelor cu mobilitate redusă se consideră parțial accesibile.

- 26.** Bordurile la trecerile de pietoni sau intrările de pe carosabil pe trotuar se consideră accesibile dacă înălțimea lor nu depășește 2 cm sau dacă, în caz că sunt mai înalte de 2 cm, dispun de rampă de acces cu un unghi de înclinare care nu depășește 8% sau 5°, au instalat pavaj tactil de orientare pentru persoane cu dizabilități de vedere
- 27.** Intrările la trecerile de pietoni sau de pe carosabil pe trotuar se consideră accesibile pentru persoanele cu dizabilități de vedere dacă dispun de pavaj tactil și/sau marcaj cu culori contrastante. Pavajul tactil reprezintă o bandă cu suprafață texturată, cu denivelări specifice, care poate fi simțită cu piciorul, cu bastonul sau cu scaunul rulant și care are rolul de a ghida și avertiza în timpul deplasării persoanele cu dizabilități de vedere (vezi *desenul 2*).
- 28.** Trotuarele, similar criteriilor pentru determinarea accesibilității drumurilor, se consideră accesibile sau inaccesibile în funcție de materialele cu care este acoperită suprafața acestora, precum și de gradul de deteriorare a suprafeței, inclusiv dacă sunt dotate cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.
- 29.** Trotuarul acoperit cu pavaj se consideră accesibil dacă nu prezintă denivelări sau praguri mai mari de 2 cm.
- 30.** Parcările se consideră accesibile dacă au locuri marcate și semnalizate corespunzător pentru persoane cu dizabilități (simbolul alb al utilizatorului de scaun rulant pe fundal de culoare albastru-închis) (vezi *desenul 3*).
- 31.** Dacă localul dispune de o parcare pentru mai mult de 5 locuri, cel puțin un loc de parcare trebuie să fie marcat și semnalizat corespunzător pentru persoane cu dizabilități.
- 32.** În caz că nu există locuri de parcare special amenajate, deținătorul imobilului oferă și adaptează rezonabil cel puțin un loc sau spațiu de parcare pentru persoanele cu dizabilități în preajma clădirii destinat pentru serviciul public (Legea nr. 60, art. 20, pct. 6). Această adaptare se consideră accesibilă, dacă suprafața este acoperită cu asfalt, beton sau ciment, nu este denivelată, nu conține deteriorări și permite spațiu de manevră pentru scaunul rulant. Spațiul de parcare trebuie să corespundă standardelor indicate în CP C.01.02:2018, pag.45 (vezi *desenul 4*).
- 33.** Porțiunea de drum de la parcare până la clădire se consideră accesibilă dacă este mai mică de 500 m, nu prezintă denivelări, gropi, are suprafața din asfalt, beton, ciment sau pământ tare și nu există obstacole care ar împiedica deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cărje etc.), inclusiv este dotată cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.
- 34.** În caz că în raza teritorială a clădirii destinat serviciului public circulă transport public, distanța de la stație și pînă la intrarea în clădire nu trebuie să depășească 500 m. Distanțele mai mari de 500 m se consideră inaccesibile.

- 35.** În caz că în raza teritorială a clădirii destinat serviciului public circulă transport public, acesta se consideră accesibil dacă dispune de unități de transport adaptate pentru persoanele cu dizabilități (unitatea de transport are micro-lift culisant care permite urcarea scaunului rulant, are panou de afișare electronic și concomitent se anunță sonor stațiile).
- 36.** Secțiunea de drum de la stația de transport public pînă la clădire se consideră accesibilă dacă este mai mică de 500 m, nu prezintă denivelări, gropi, are suprafața din asfalt, beton, ciment sau pământ tare și nu există obstacole care ar împiedica deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cărje etc.), este dotată cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.

### **III. SUPRAFEȚE ÎNCLINATE ȘI TREPTE (RAMPE, PANTE DE ACCES, DENIVELĂRI ÎN INTERIORUL ȘI/SAU EXTERIORUL CLĂDIRII)**

- 37.** Localul care are trepte la intrare sau în interior și nu dispune de rampe accesibile și/sau ascensor se consideră inaccesibil.
- 38.** Treptele de la intrare trebuie să fie dotate cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere (*vezi desenul 5*).
- 39.** Rampa construită la intrarea în clădire sau în interiorul clădirii se consideră accesibilă dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții (*vezi desenul 6*):
- 1) unghiul de înclinare nu depășește 8% sau 5°;
  - 2) lățimea este de 0,9 m - 1 m, astfel încât permite manevrarea scaunului rulant;
  - 3) dispune de bare de suport instalate pe ambele părți la o înălțime de 70 și, respectiv, de 90 cm;
  - 4) suprafața este antiderapantă (nu permite alunecarea);
  - 5) la fiecare 4 m lungime este amplasată și o zonă de odihnă.
- 40.** Construcțiile din două șine metalice sudate paralel și instalate pe trepte nu constituie căi de acces și prezintă un risc sporit de accidentare pentru persoanele care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cărje etc.) (*vezi desenul 7*). Aceste construcții sunt considerate inaccesibile chiar dacă au o lățime și un unghi de înclinare corespunzătoare.
- 41.** În vederea acomodării rezonabile și accesibilizării clădirii destinate serviciilor publice care are scări sau diferite nivele și lipsește rampa sau panta accesibilă, pot fi folosite temporar rampe de acces demontabile - dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:
- 1) sunt instalate corect, astfel încât să-și mențină stabilitatea;
  - 2) unghiul de înclinare la care sunt montate nu depășește 8% sau 5°;
  - 3) sunt însoțite de bare de suport pe ambele părți la o înălțime de 70 cm și respectiv 90 cm (*vezi desenul 6*).
- 42.** Rampele de acces demontabile instalate incorect sau care nu sunt verificate după anumite perioade de utilizare pentru prevenirea dislocării, prezintă un risc sporit de accidentare pentru persoanele care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cărje etc.) și sunt considerate inaccesibile.

#### IV. UȘI

- 43.** Ușile de intrare și ușile din interiorul clădirii se consideră accesibile dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții (*vezi desenele 8-9*):
- 1) lățimea minimă a trecerii prin golul ușii este de minim 90 cm, inclusiv în cazul ușilor duble;
  - 2) nu au praguri mai înalte de 2,5 cm (înălțimea fiecărui element al pragului nu va depăși 14 mm) sau dispun de treceri accesibile peste praguri cu un unghi de înclinare care să nu depășească 8% sau 5°;
  - 3) în fața ușii există o platformă de minim 1,20 m x 1,20 m sau un spațiu suficient pentru a asigura manevra scaunului rulant;
  - 4) au sisteme de acționare simple și fără risc de blocare (senzori, mânere ușor de deschis);
  - 5) prezintă marcaj contrastant și inscripții în Braille (*vezi desenul 10*).
- 44.** Măsurarea distanței de trecere prin golul ușii se efectuează atunci când ușa este deschisă la 90°. În cazul ușilor duble, măsurarea lățimii se efectuează cu ambele uși deschise și golul ambelor uși nu trebuie să fie mai mic de 90 cm.
- 45.** Turnichetele sau alte bariere rotative la intrarea în clădire reprezintă intrări inaccesibile. În vederea acomodării rezonabile și accesibilizării intrării, turnichetele și alte bariere rotative urmează a fi demontate, iar trecerea/intrarea securizată se poate asigura prin utilizarea echipamentelor electronice moderne.

#### V. GRUP SANITAR (WC)

- 46.** Grupul sanitar din cadrul clădirii se consideră accesibil dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții (*vezi desenele 11-12*):
- 1) ușa se deschide în exterior;
  - 2) dimensiunile cabinei de WC în plan sunt de minim 1,65 m x 1,8 m;
  - 3) alături de vasul de closet este prevăzut spațiu de manevrare pentru scaun rulant cu raza de 1,5 m, precum și cârlige pentru îmbrăcăminte, cârje și alte obiecte;
  - 4) chiuveta este amplasată la înălțimea de maximum 0,8 m de la nivelul pardoselii (podelei) și la distanța de 0,2 m de la peretele lateral;
  - 5) partea inferioară a oglinzii, dispozitivele pentru uscarea mâinilor, pentru cârlige și pentru ștergere sau hârtie sunt amplasate la înălțimea de maximum 0,9 m de la nivelul pardoselii (podelei);
  - 6) pereții sunt dotați cu bare de sprijin.

#### VI. CORIDOARE

- 47.** Coridoarele de deplasare (în cazul existenței acestora) se consideră accesibile dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții (conform CP C.01.02:2018, pag.46-49) (*vezi desenele 13-14*):
- 1) au lățimea de minim 1,5 m;
  - 2) sunt iluminate;
  - 3) au pardoseala (podeaua) antiderapantă (nu permite alunecarea) și fără denivelări;
  - 4) dispun de benzi de direcționare de 20 cm de culori contrastante amplasate pe perete sau pe pardoseală (podea) realizate din materiale diferite ca aspect și sonoritate de suprafața pe care sunt amplasate;

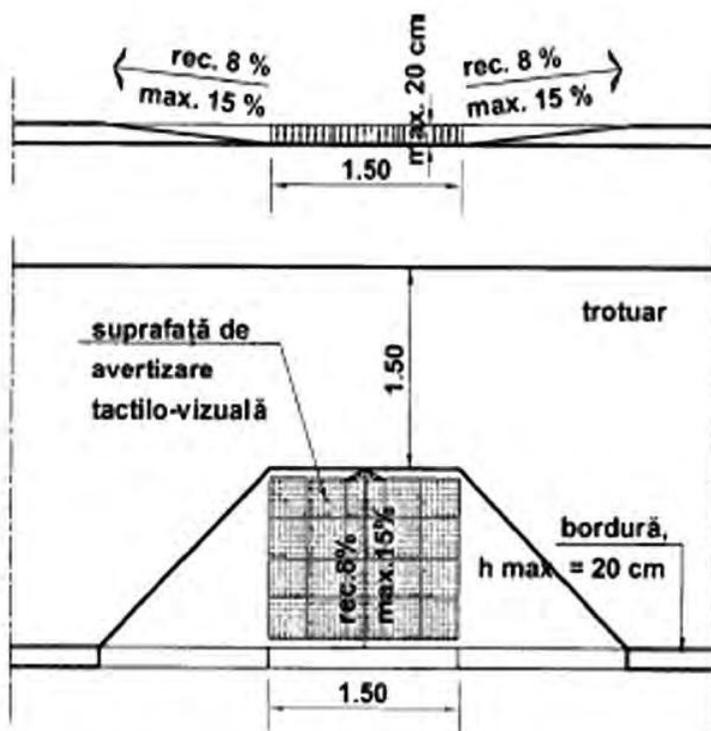
- 5) ușile de intrare/ieșire inclusiv în cabinete/săli sunt marcate cu culori contrastante și au amplasate plăci de informare în formatul brail și în format tipar;
- 6) suprafața pardoselii este dotată cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.

#### **VII. ÎNCĂPEREA ÎN CARE SE PRESTEAZĂ SERVICIUL PUBLIC**

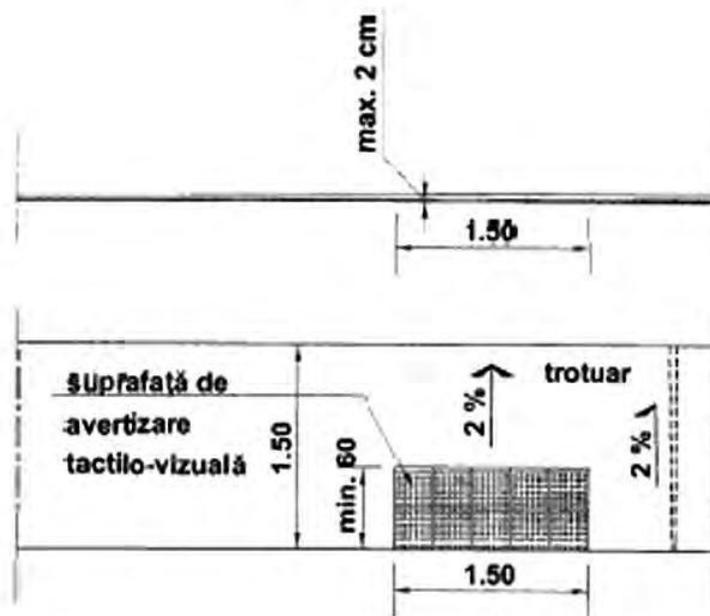
- 48.** Sala în care se prestează serviciul public se consideră accesibilă dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:
- 1) spațiul care a rămas în urma amplasării mobilei, echipamentelor, trebuie să permită libera deplasare a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cârje etc.);
  - 2) în fața zonelor unde se deservesc vizitatorii, trebuie să rămână un spațiu cu diametrul de minim 1,5 m, necesar manevrării scaunului rulant sau altor echipamente ajutătoare;
  - 3) are pardoseala (podeaua) antiderapantă (nu permite alunecarea) și fără denivelări, și este dotată cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.



*Conformarea rampelor de acces între trotuar și carosabil*



*a) - Rampă de acces între trotuar și carosabil*



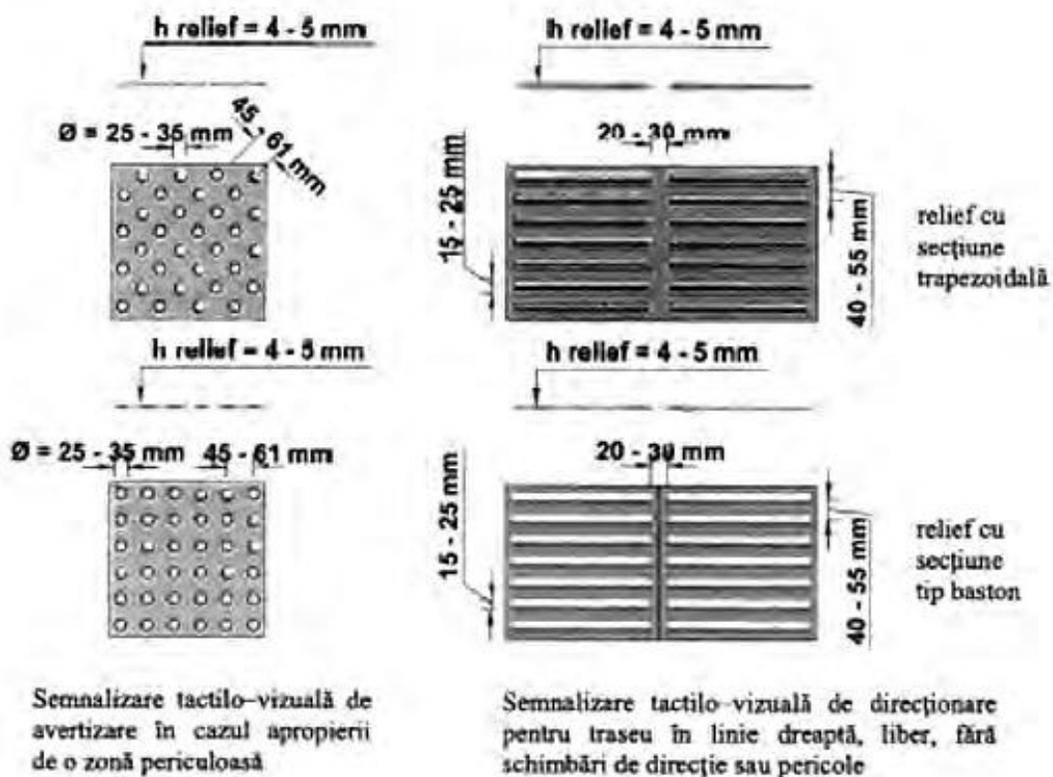
*b) - Rampă de acces între trotuar înclinat și carosabil*

## Desenul nr.2 Semnalizare tactil-vizuală de avertizare și direcționare

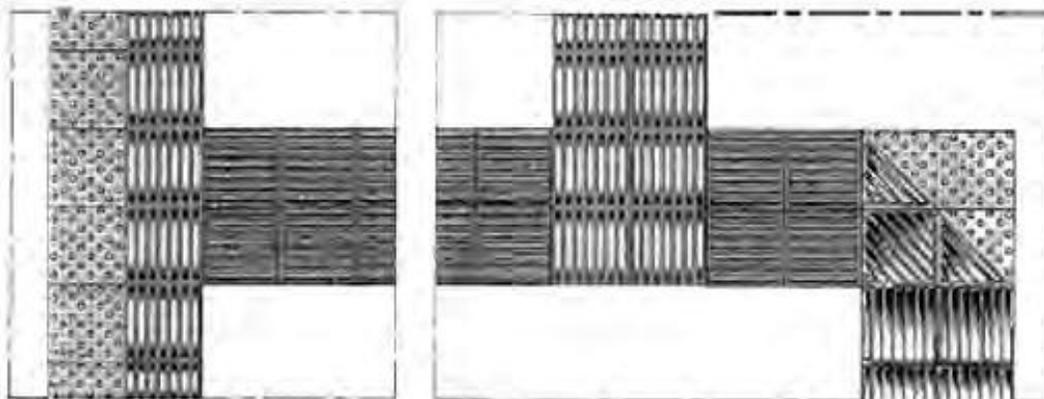


*Exemple de trasee accesibile cu ajutorul semnelor tactil-vizuale*

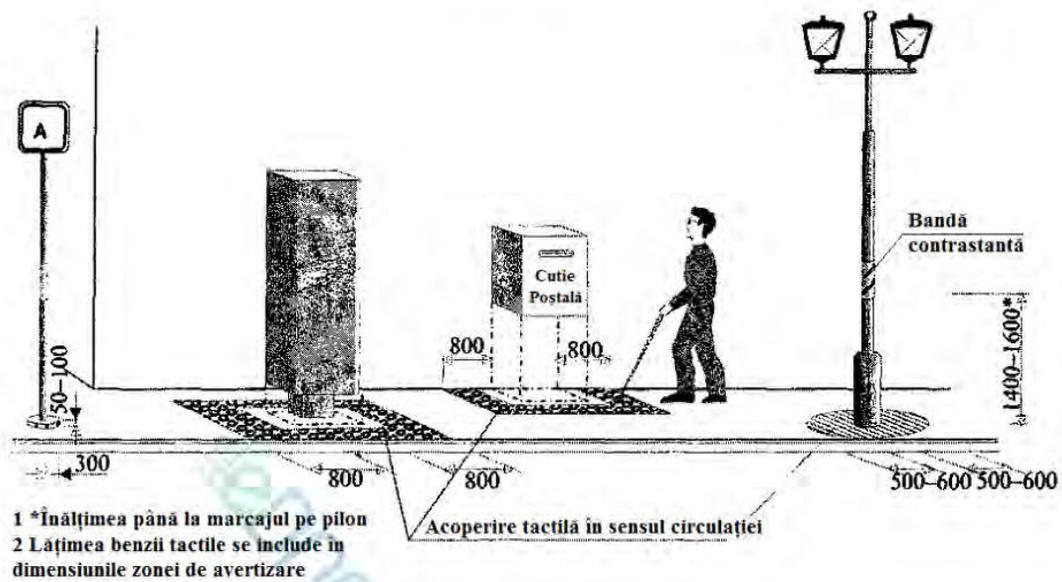




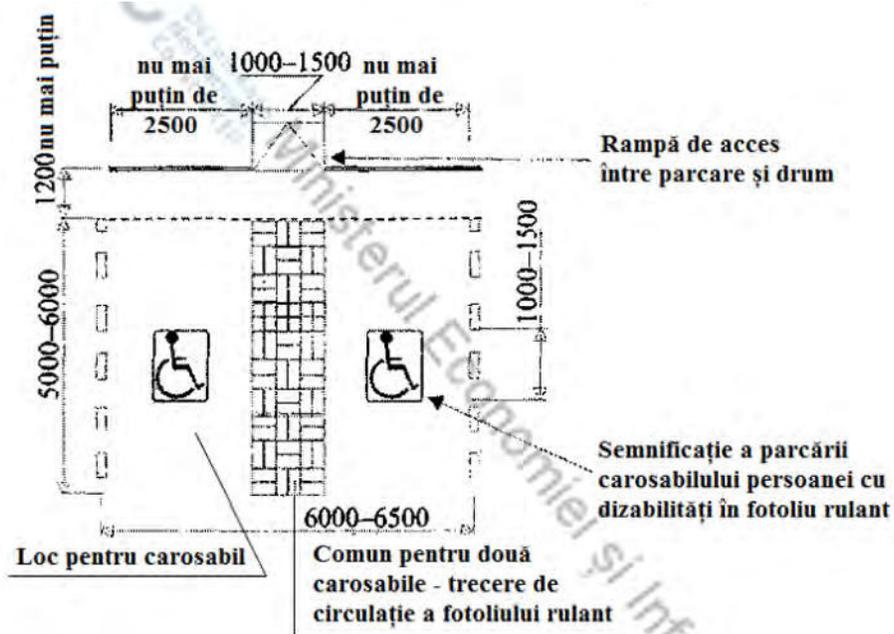
*Atunci când pe parcursul traseelor apare pericolul accidentării din cauza diferenței de nivel (trepte, ascensoare, trotuare rulante etc.) trebuie prevăzute suprafețe de avertizare tactil-vizuale cu amprentă specifică de culoare galbenă.*



*Exemple de trasee accesibile cu ajutorul semnelor tactil-vizuale*



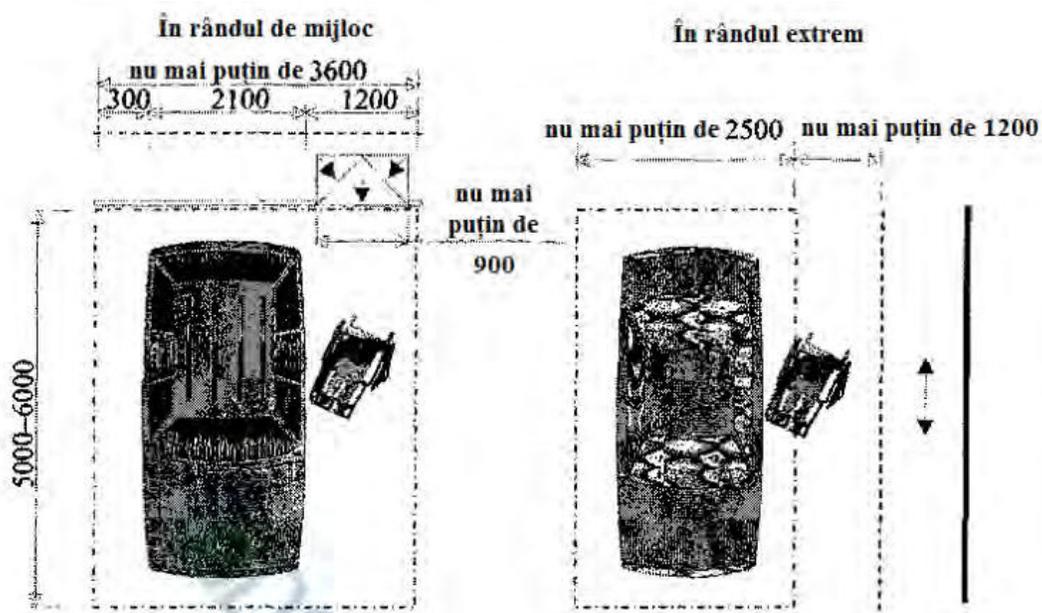
**Desenul nr.3 Semnificația locurilor de parcare ale autoturismelor conduse de către persoanele cu dizabilități**



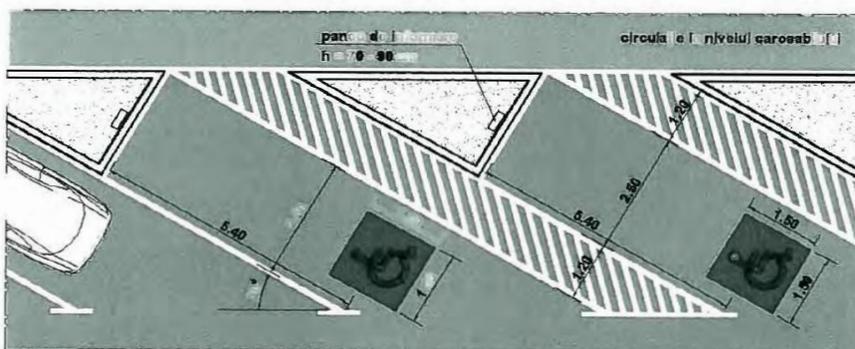
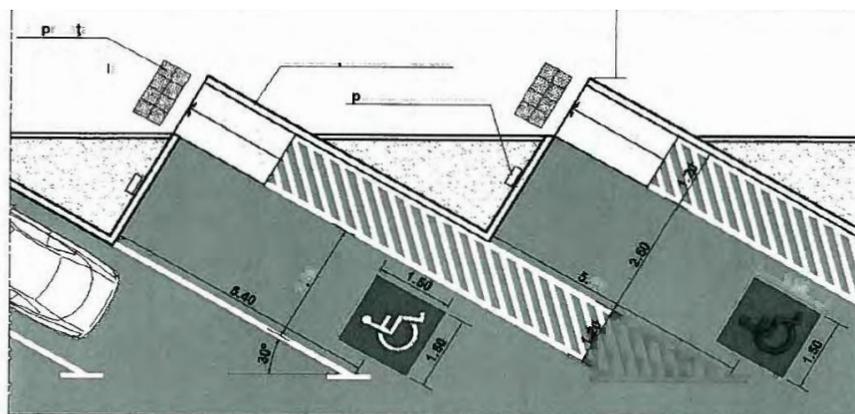


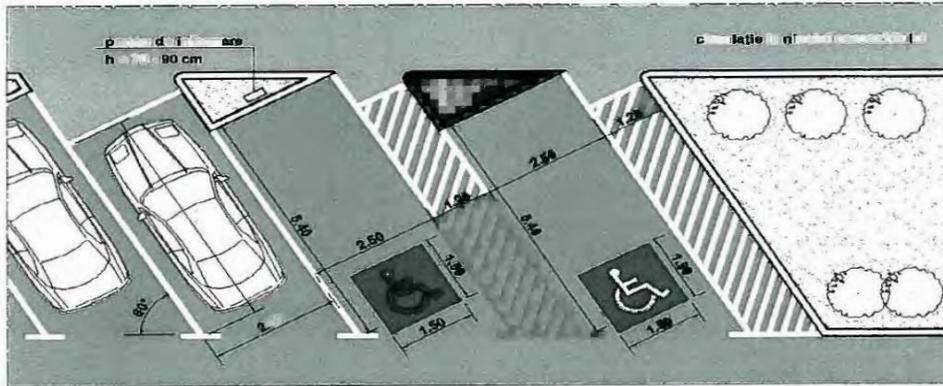
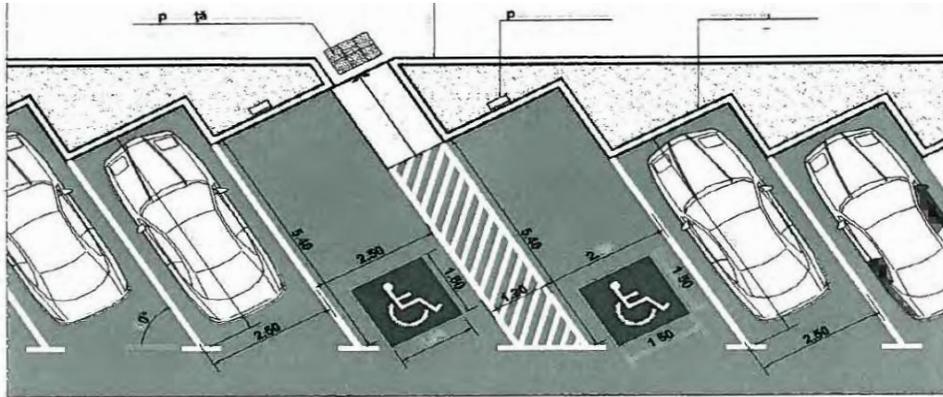
**Desenul nr. 4 Dimensiunile zonei de parcare ale autoturismelor pentru persoanele cu dizabilități**

CP C.01.02.2018



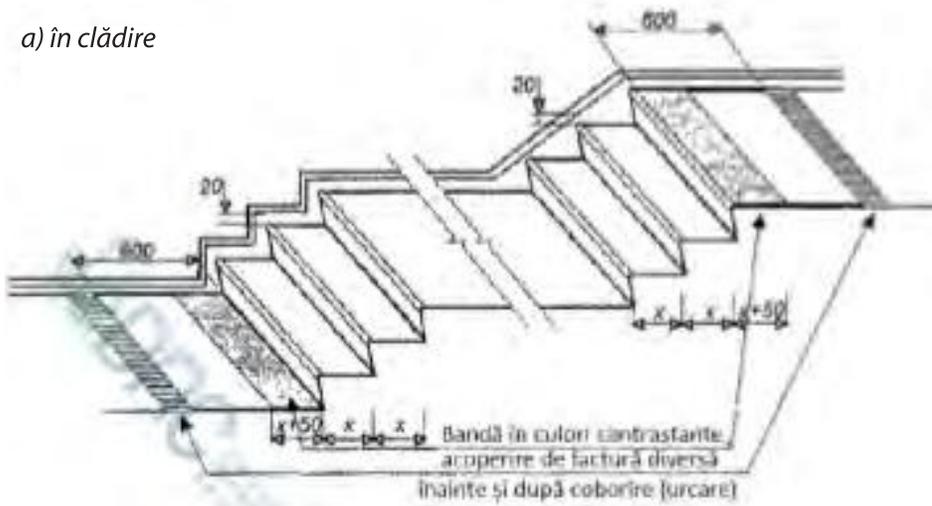
*Semnificația locurilor de parcare ale autoturismelor conduse de către persoanele cu dizabilități*





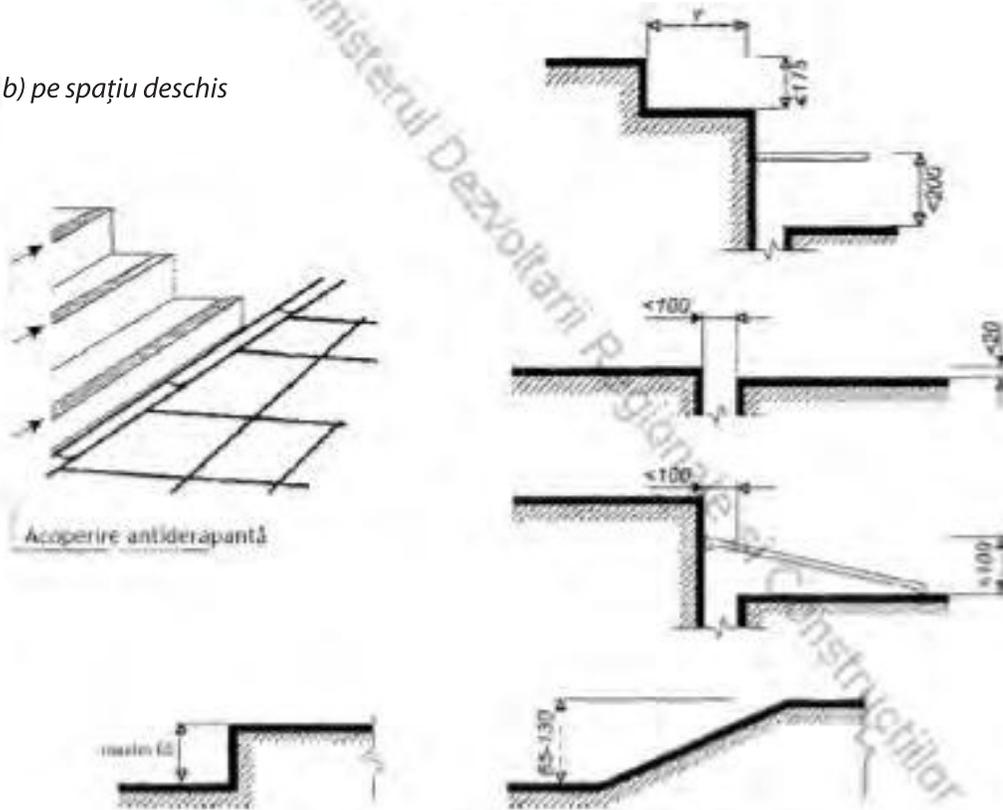
**Desenul nr.5 Rampa scării. Măsuri de protecție**

a) în clădire

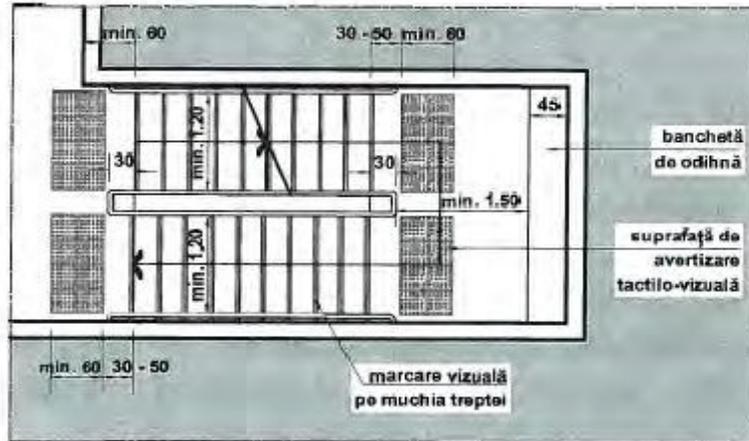


c) în cazul denivelărilor

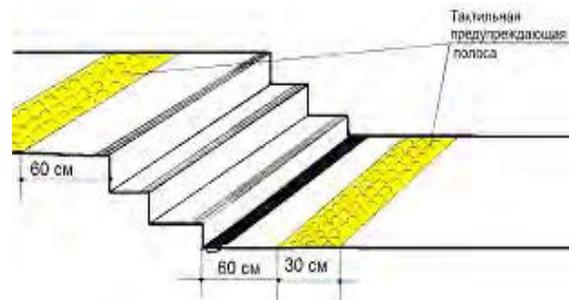
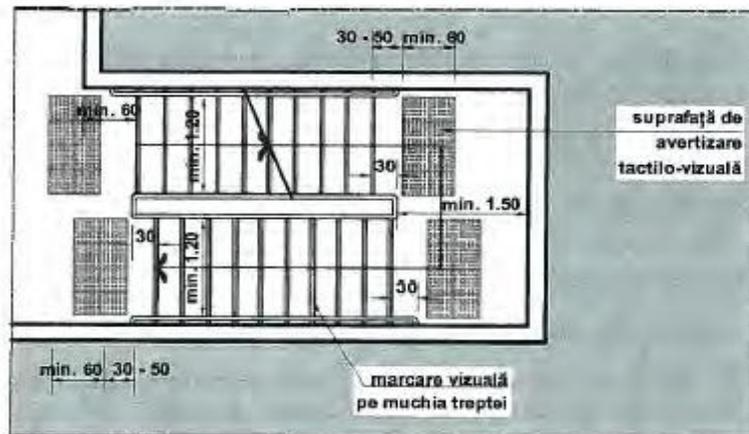
b) pe spațiu deschis



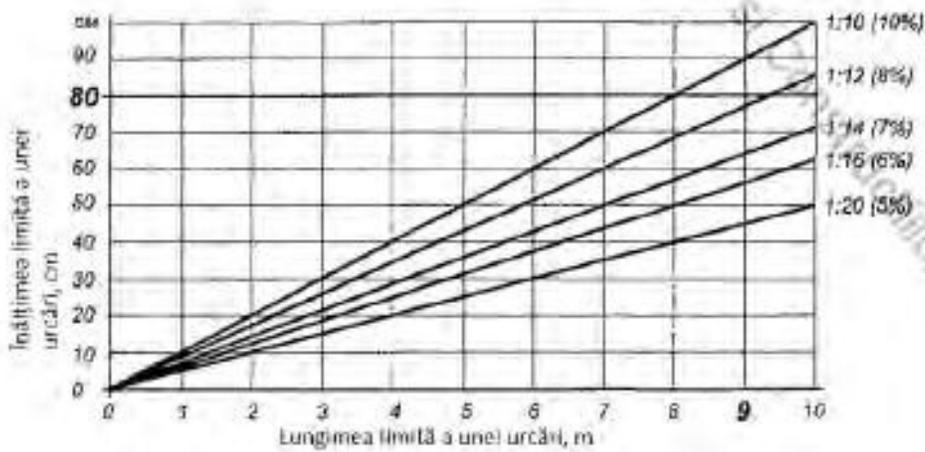
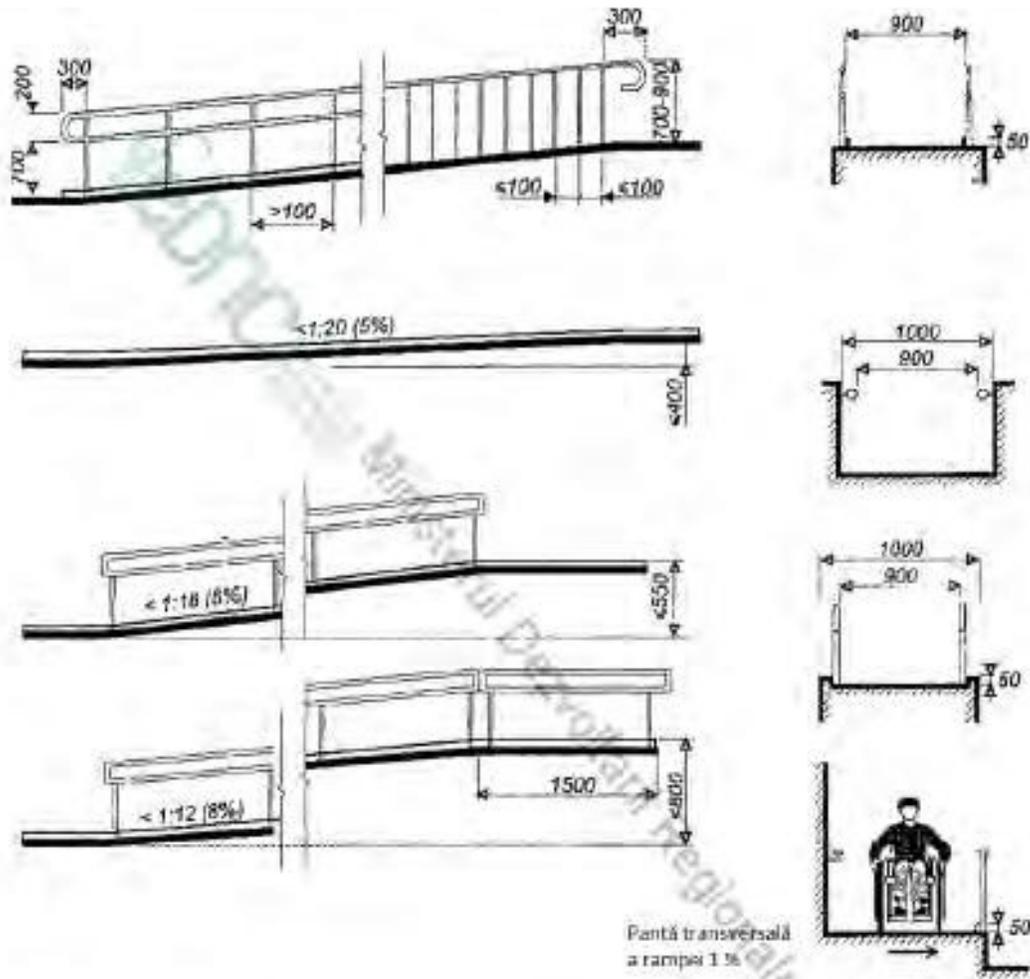
Variantă recomandată:  
mâna curentă este  
prelungită 30 cm pe  
orizontală atât la  
ultima treaptă cât și la  
prima treaptă (în sensul  
urcării)

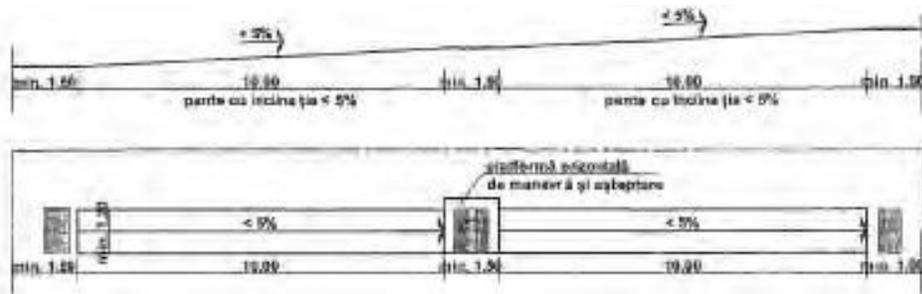


Variantă posibilă:  
mâna curentă este  
prelungită 30 cm  
numai la ultima  
treaptă în sensul  
urcării

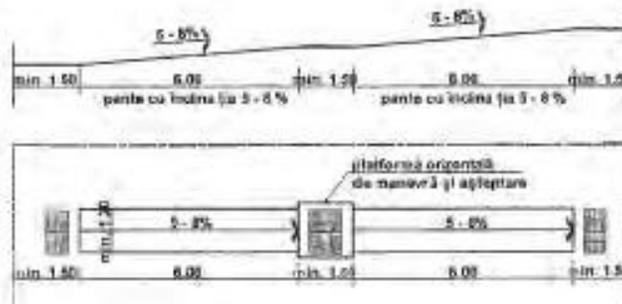


Desenul nr. 6 Parametrii generali ai rampelor de acces





### Conformarea rampelor



### Lungimi de rampe pentru diferențe de nivel diferite

(1) Tabel de conformare a rampelor :

Inălțimea față de trotuar	Lungimea totală pentru o pantă de 5%	Lungimea totală pentru o pantă de 8%	Număr rampe x lungimea pentru pantă 5%	Număr rampe x lungimea pentru pantă 8%
30 cm	6.00 m	3.75 m	1 rampă x 6.00 m	1 rampă x 3.75 m
45 cm	9.00 m	5.65 m	1 rampă x 9.00 m	1 rampă x 5.65 m
60 cm	12.00 m	7.50 m	2 rampe x 6.00 m	2 rampe x 3.75 m
75 cm	15.00 m	9.40 m	2 rampe x 7.50 m	2 rampe x 4.70 m
90 cm	18.00 m	11.30 m	2 rampe x 9.00 m	2 rampe x 5.65 m
105 cm	21.00 m	13.20 m	3 rampe x 7.00 m	3 rampe x 4.40 m
120 cm	24.00 m	15.00 m	3 rampe x 8.00 m	3 rampe x 5.00 m
150 cm	30.00 m	18.80 m	3 rampe x 10.00 m	4 rampe x 4.70 m

(2) Lățimea rampei va fi minim 1.20 m.

(3) Lățimea liberă a unei rampe de acces în clădire, măsurată între cele două mâini curente va fi minim 1.00 m.

(4) Pentru construcții existente lățimea liberă a rampei de acces în clădire nu va fi mai mică de 90cm.

(5) Rampele vor avea suprafața realizată din materiale antiderapante (COF min 0,4).

(6) La început, la nivel intermediar și la sfârșit (atunci când diferența de nivel presupune existența mai multor rampe), rampele vor fi prevăzute cu platforme horizontale cu lungime minim 1.50 m.

**Desenul nr.7 Rampe incorecte / corecte**

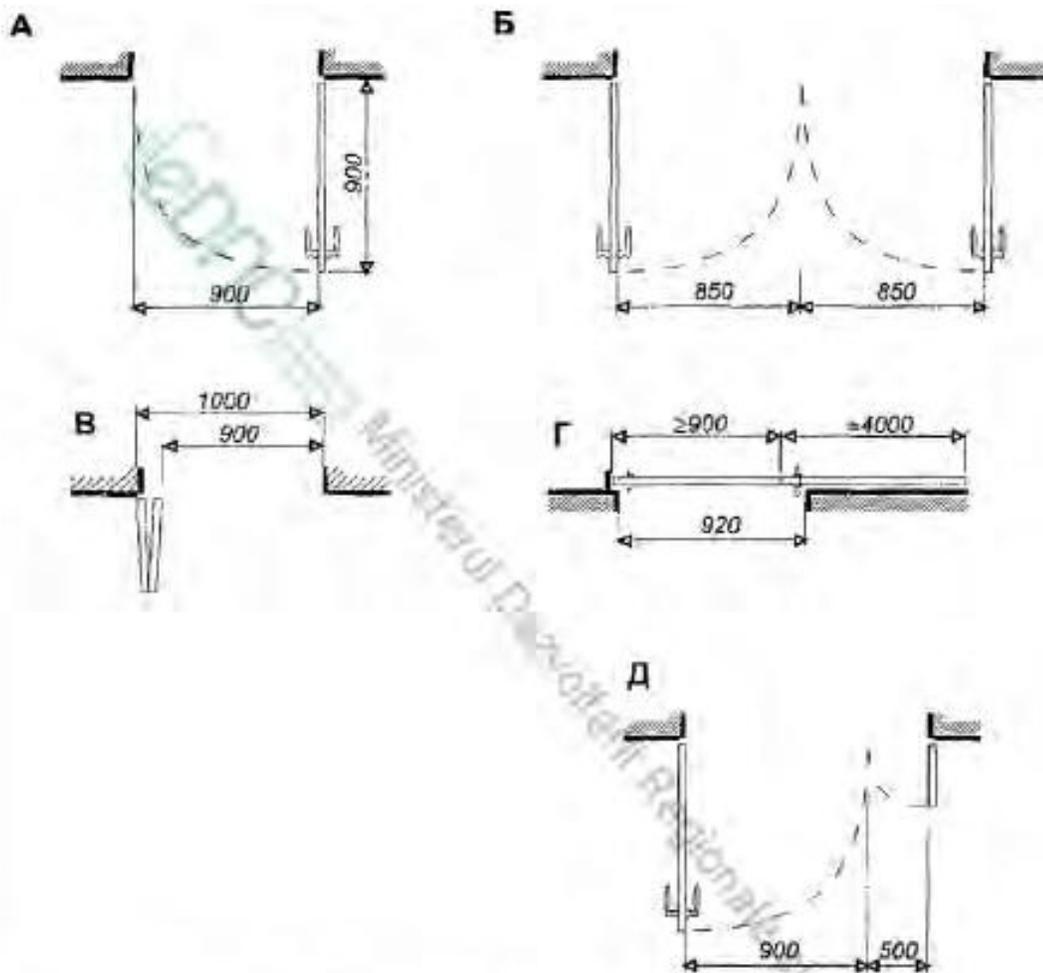
*Exemple de rampe incorecte*



Exemple de rampe corecte



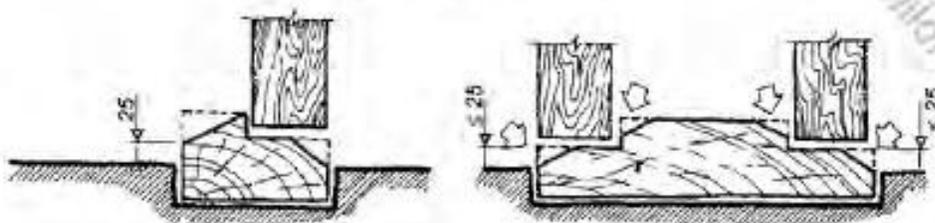
Desenul nr.8 Goluri de ușă



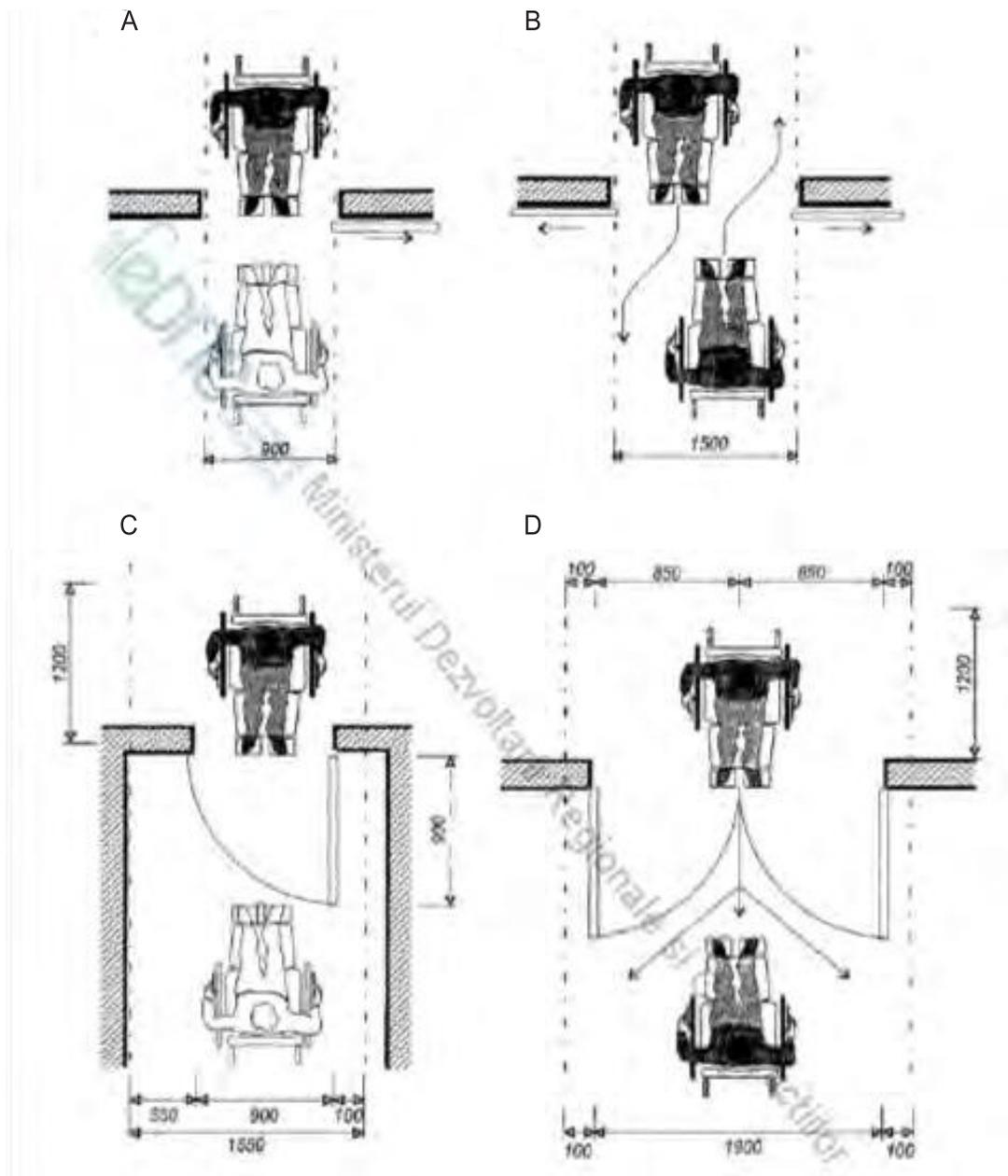
Lățimea golului de ușă pentru diferite tipuri de uși: A –ușă într-un singur canat;

B – ușă în două canaturi, B – ușă pliantă; Г – ușă glisantă; Д - ușă într-un canat și jumătate

*Varianta pragului de ușă*



## Goluri de ușă

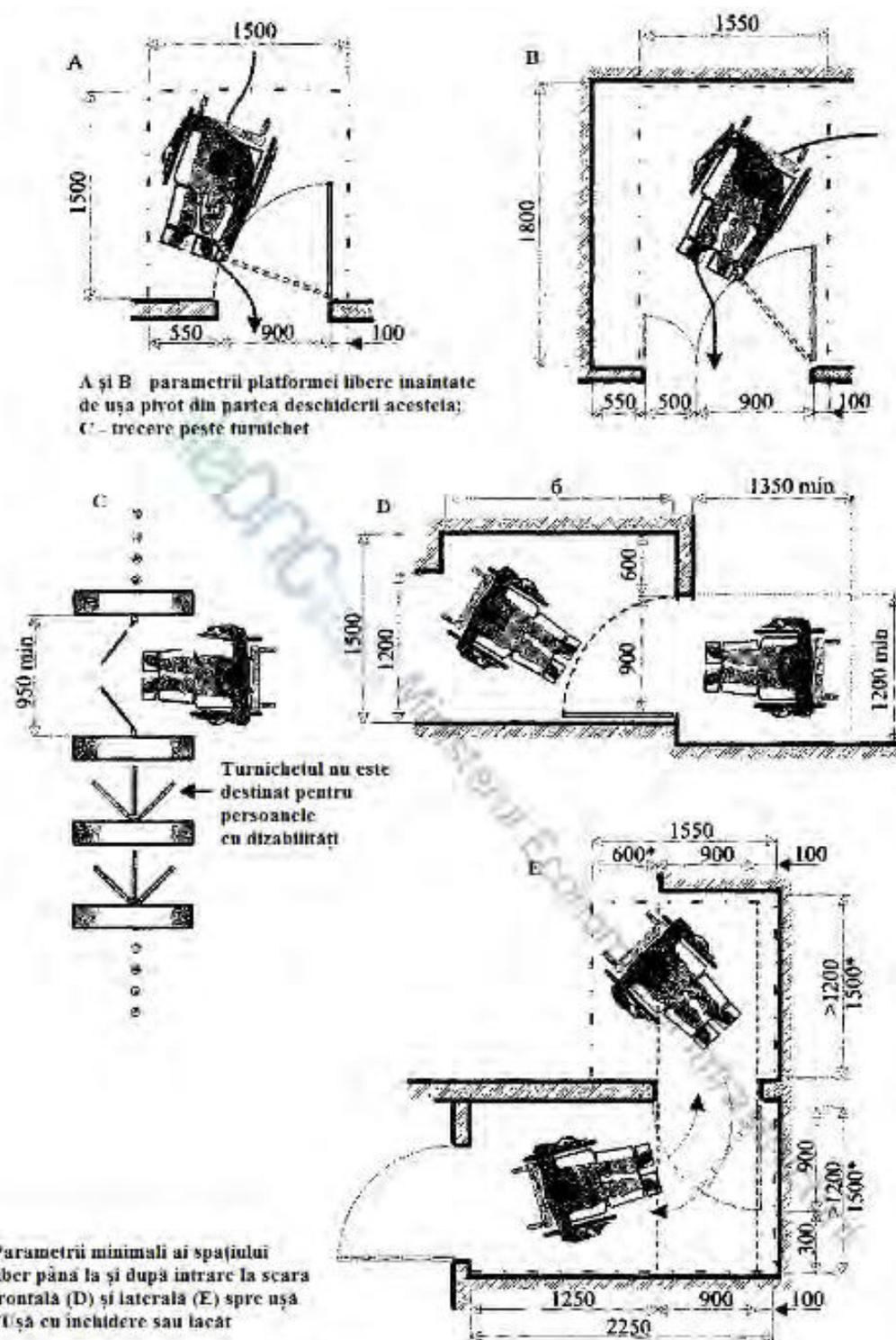


*Gabaritele minime ale terenurilor libere de ambele părți ale golului de ușă a ușilor glisante într-un singur canat*

- (A) uși în două canaturi;*
- (B) uși rabatabile într-un singur canat;*
- (C) și în două canaturi, (D) ușilor*

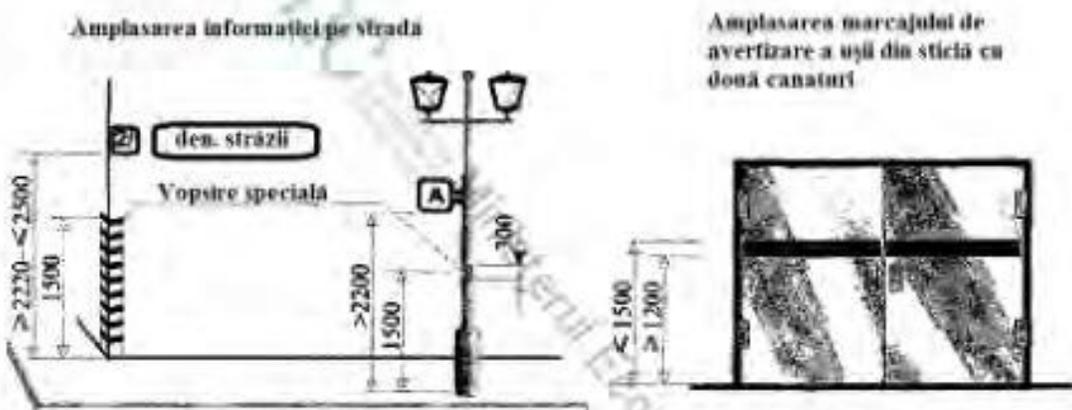
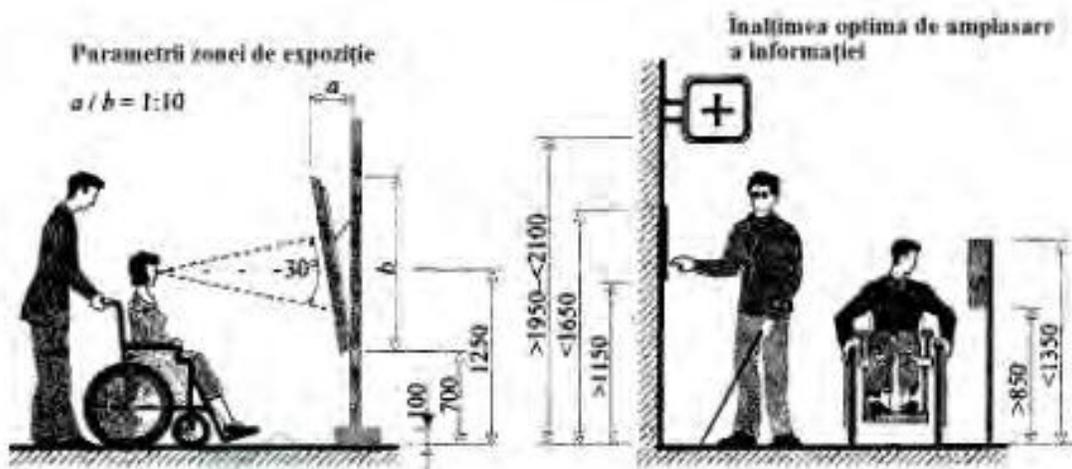
## Desenul nr.9 Parametrii platformelor la intrare

CP C.01.02.2018



## Amplasarea informației

CP C.01.02.2018



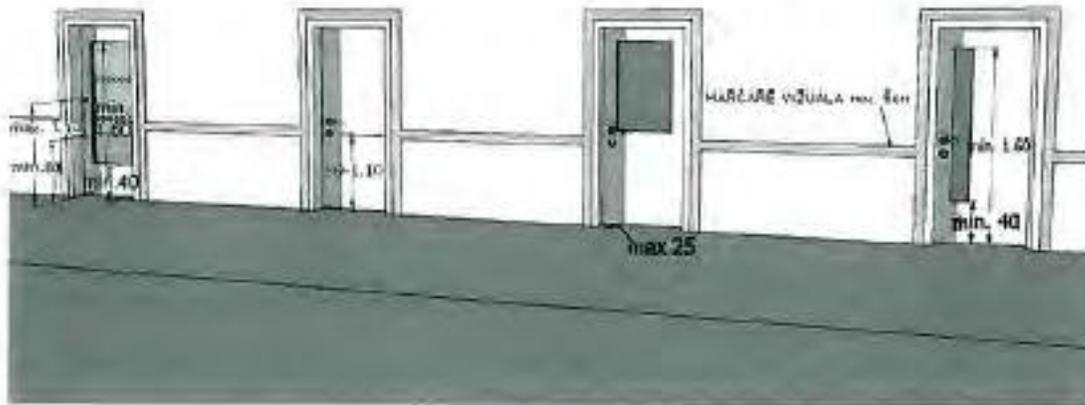
A - schimbarea facturii și culorii de orientare înainte de golul ușii;

B - indicarea direcției de deschidere a ușilor;

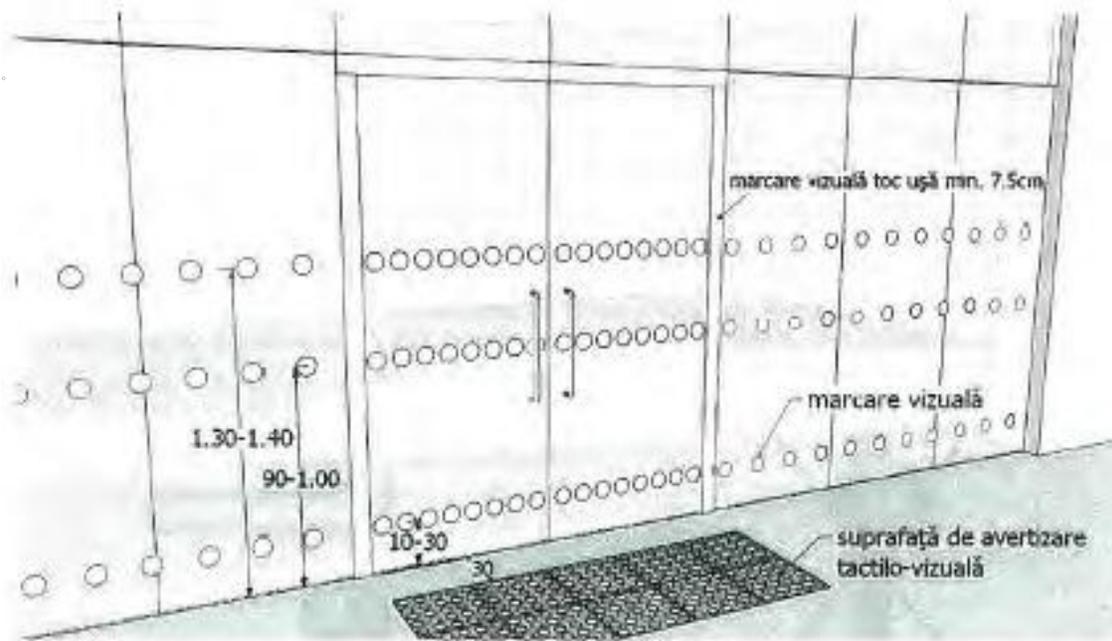
C - evidențierea facturii contrastante a benzii golului ușii.

## Desenul nr.10 Culori contrastante și marcaje vizuale



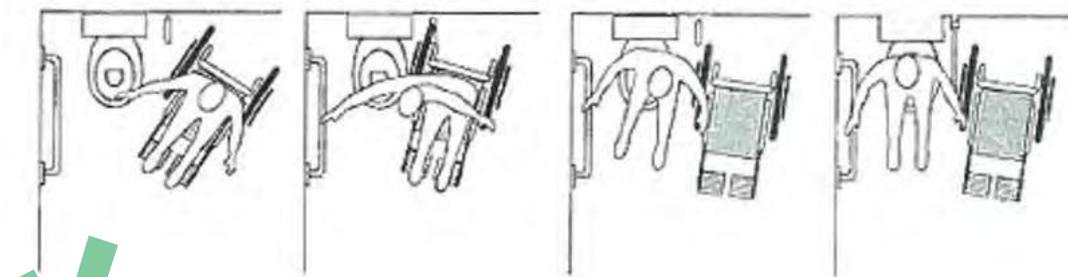


*Exemplu de conformare a suprafețelor vitrate în cadrul foii de ușă și realizarea contrastului vizual*

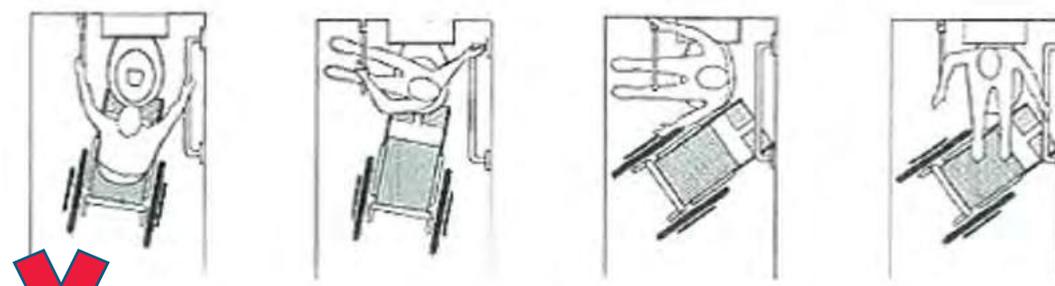


*Exemplu de conformare a suprafețelor vitrate în cadrul foii de ușă și realizarea contrastului vizual, atunci când ușa și suprafețele adiacente sunt vitrate*

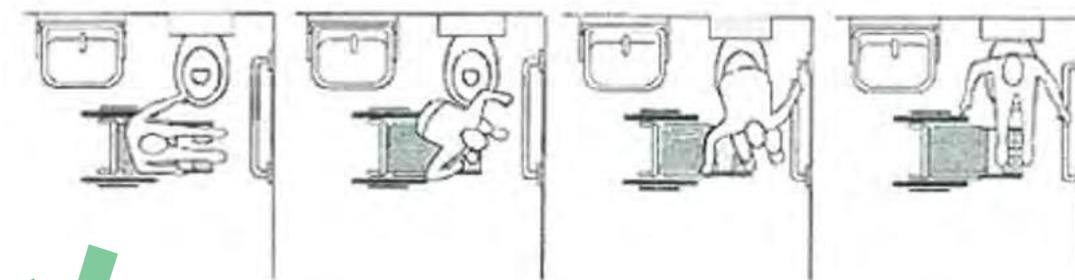
Desenul nr.11 Trasferul din fotoliul rulant prin abordare laterală, frontală, oblică



*abordare laterală*

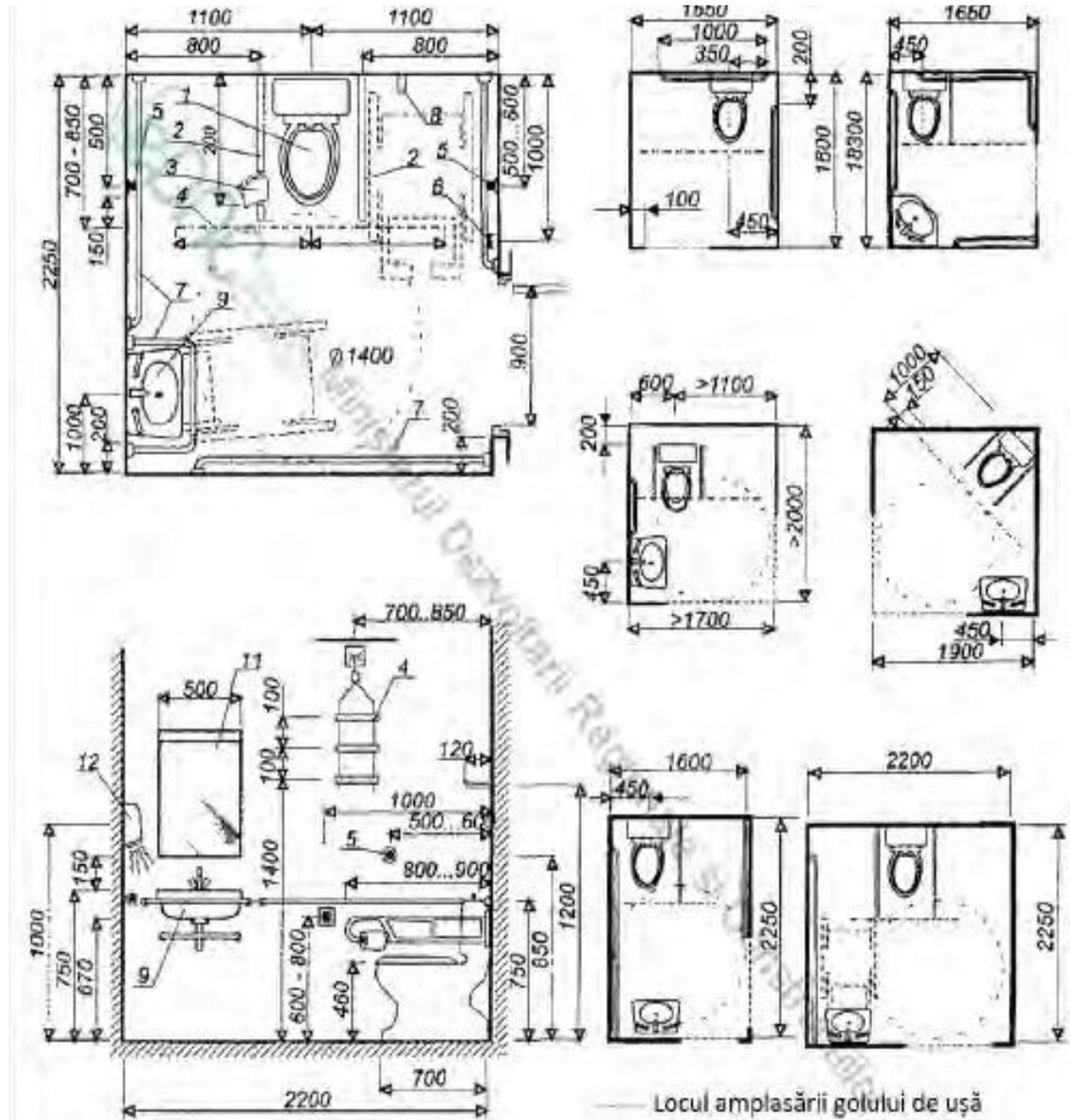


*abordare frontală*



*abordare oblică*

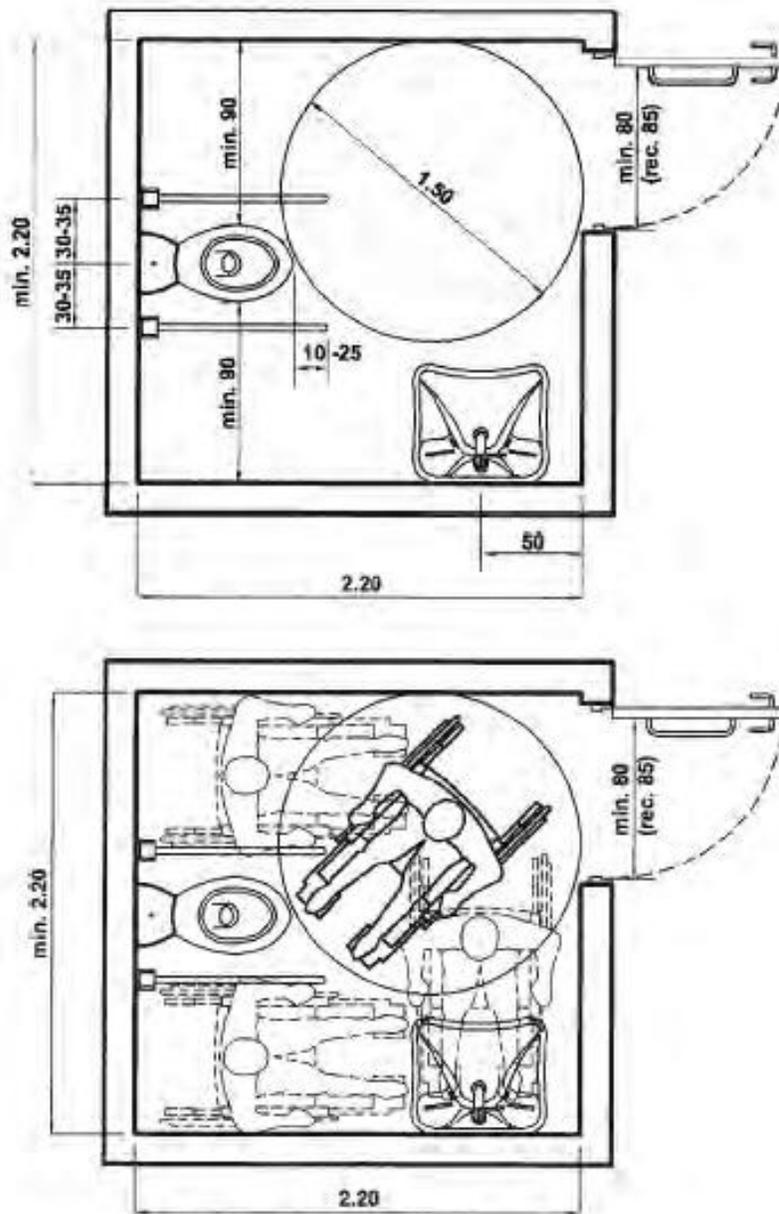
## Cabine WC public



- 1 – vas de closet; 2 – suport pentru mâini retractabil; 3 – suport pentru hîrtie; 4 – bară cu mîner suspendate; 5 – buton de evacuare a apei; 6 – buton de semnalizare; 7 – bară de sprijinire orizontală; 8 – cîrlig pentru haine; 9 – chiuvetă cu raft; 10 – prelungitor al braţului de pîrghie al robinetului; 11 – oglindă; 12 – uscător de păr

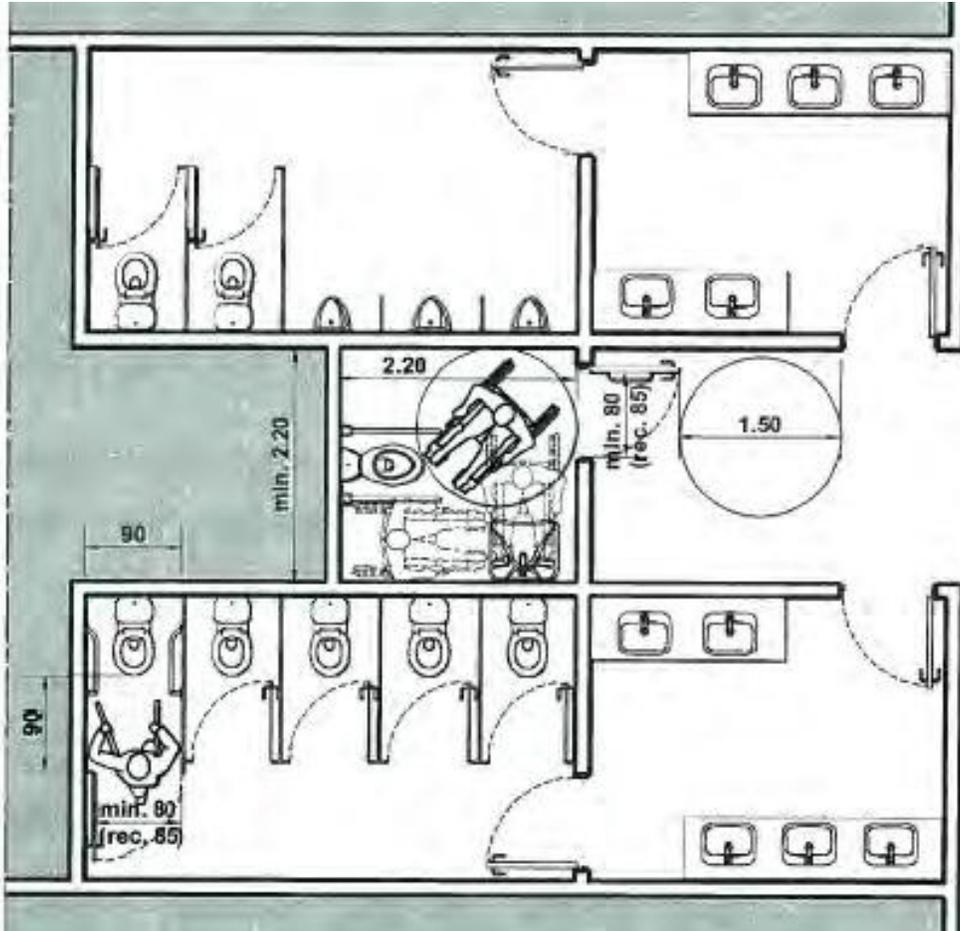
## Cele mai utilizate tipuri de amenajare a grupurilor sanitare

Tip A - cabină WC adaptată cu posibilitate de transfer lateral pe ambele părți



**Desenul nr.12 Exemflu de configurare a grupurilor sanitare în clădiri de interes și utilitate publică, cu o cabină WC adaptată cu acces independent**

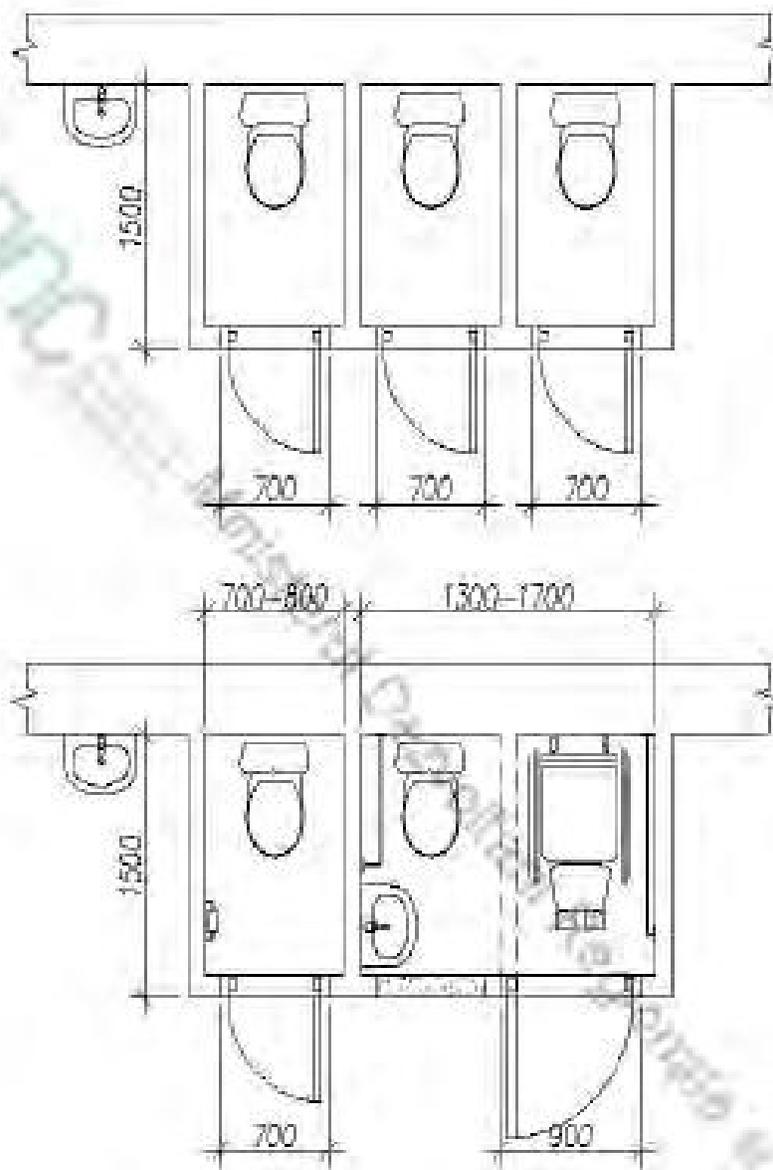
*Integrarea unei cabine WC adaptate într-un grup sanitar organizat pe sexe se va face independent conform figurilor*



*Exemflu de configurare a grupurilor sanitare în clădiri de interes și utilitate publică, cu o cabină WC adaptată cu acces independent*



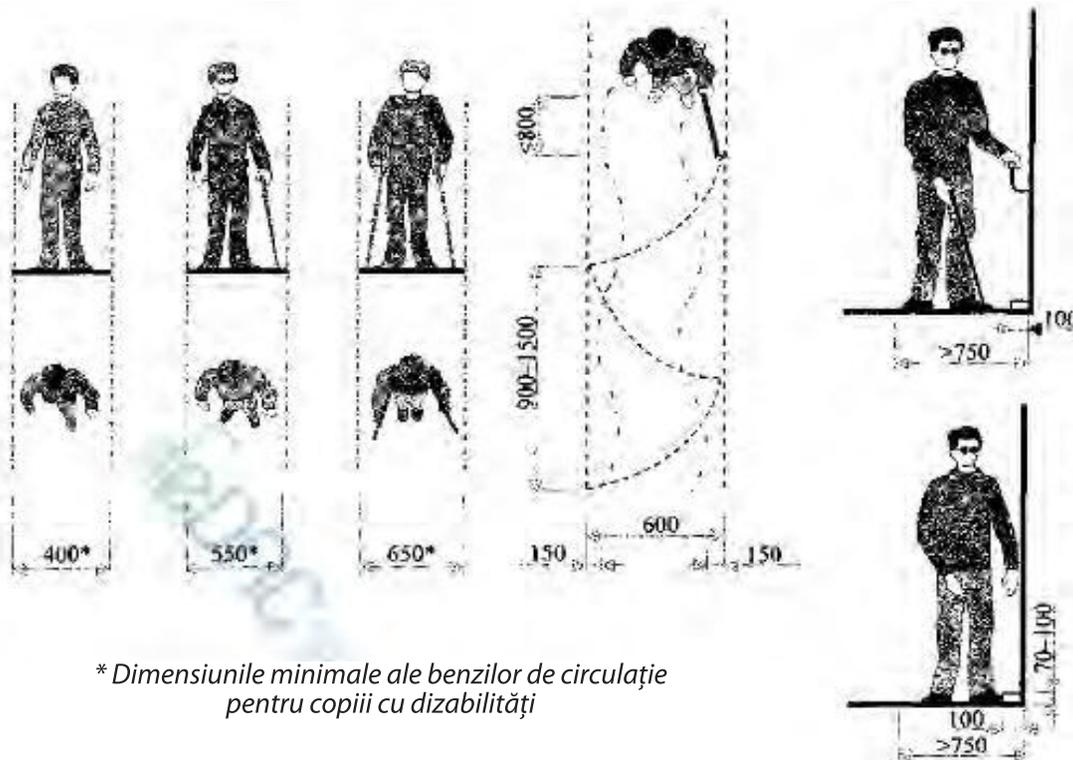
*Echiparea unei cabine speciale în loc de cele două obișnuite*



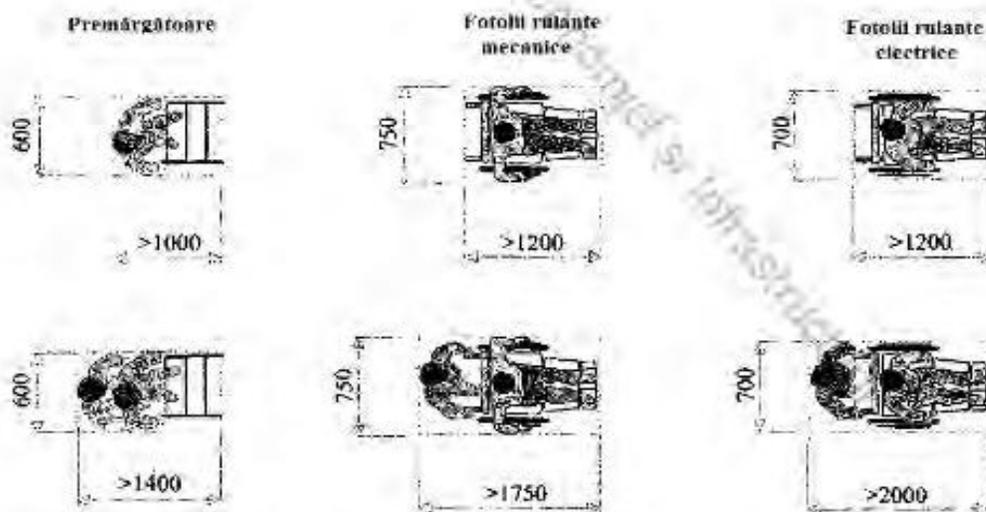
*Repartizarea locurilor de recreere și extinderea suprafeței încăperilor prestări servicii cu locuri pentru deservirea persoanelor cu dizabilități și a celor cu mobilitate limitată*

**Desenul nr.13 Parametrii zonelor de circulație pentru persoanele cu dozabilități**

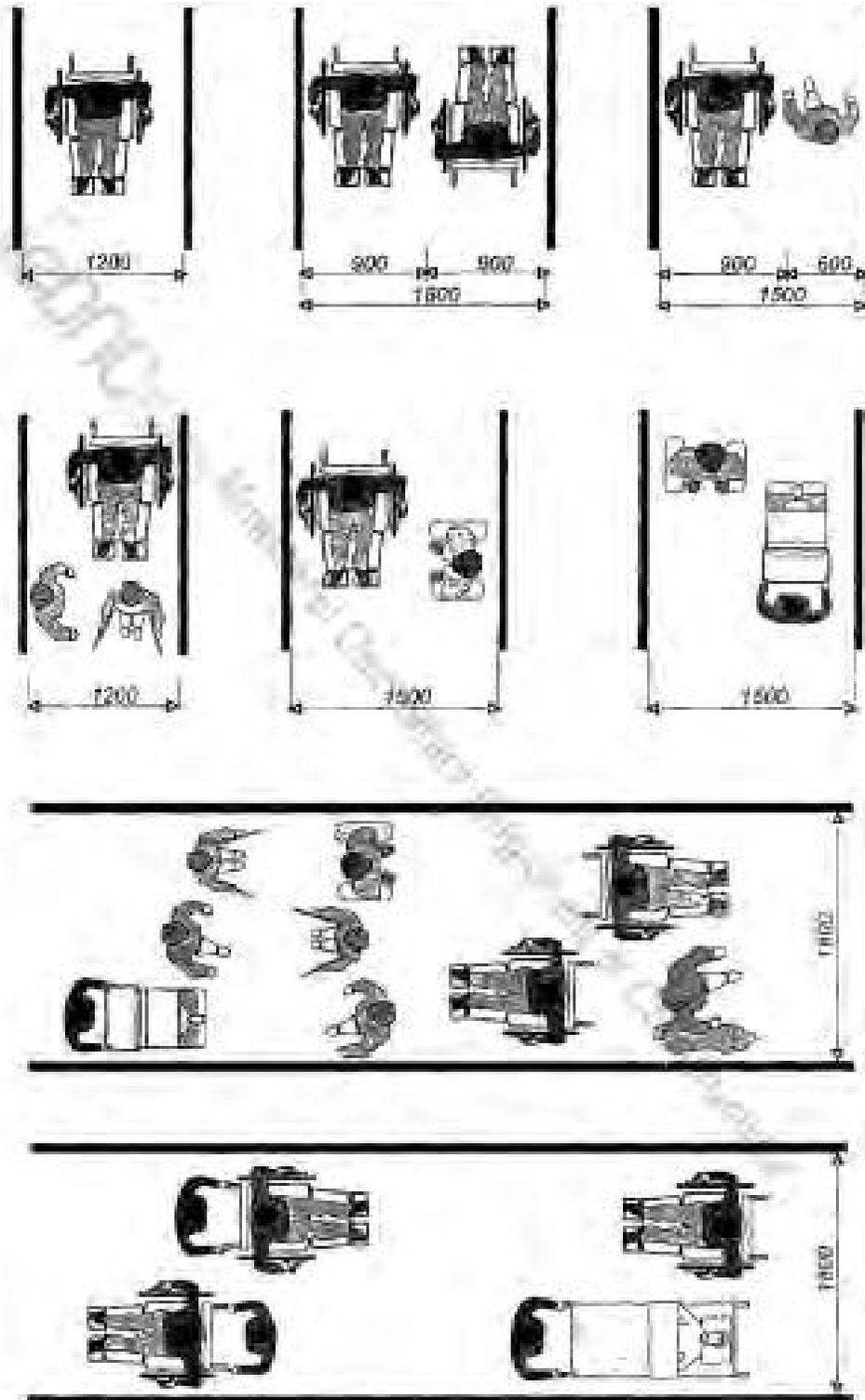
CP C.01.02.2018



*\* Dimensiunile minime ale benzilor de circulație pentru copii cu dizabilități*

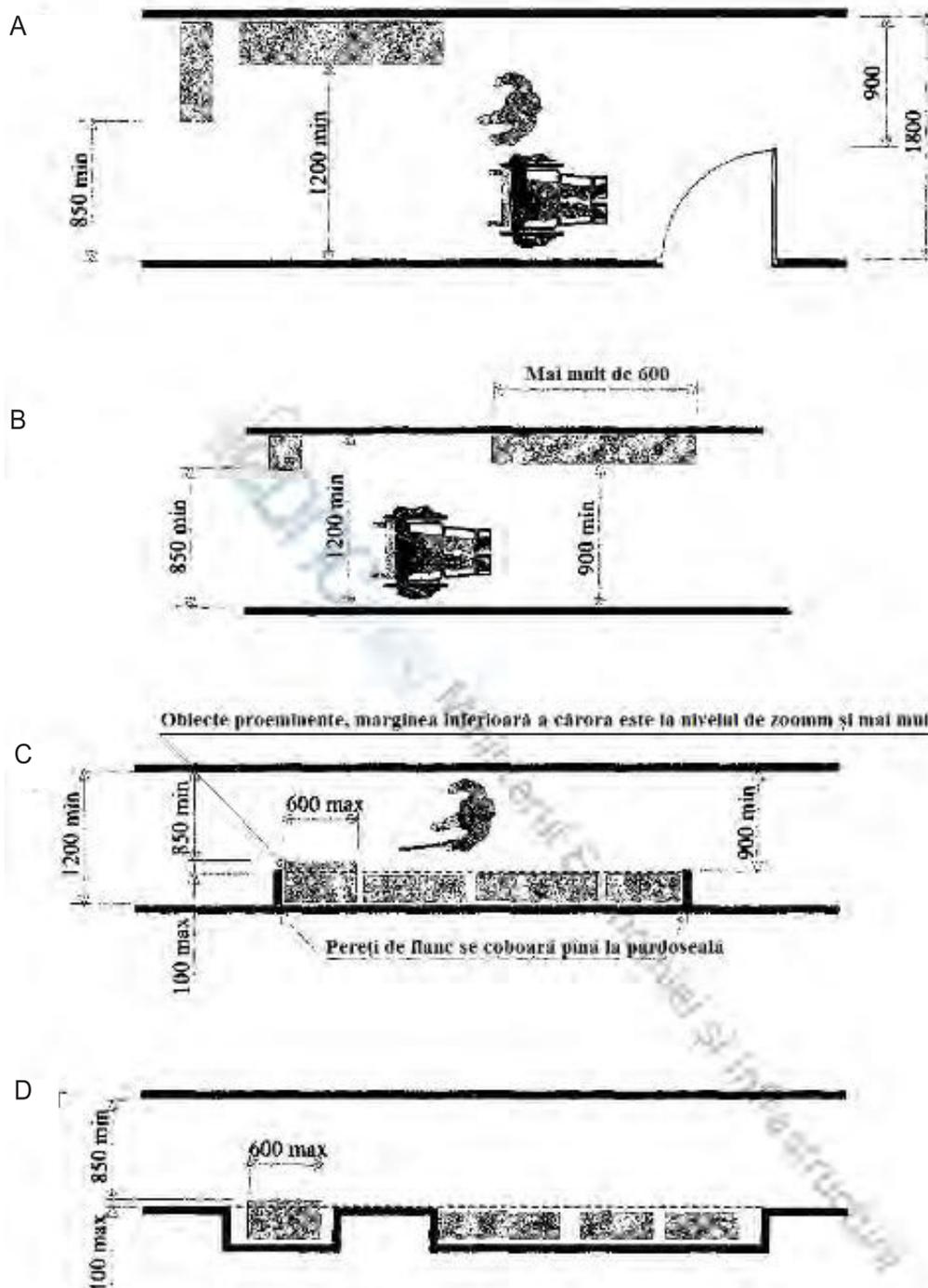


Capacitatea de trecere a coridoarelor



## Obstacole în coridoare

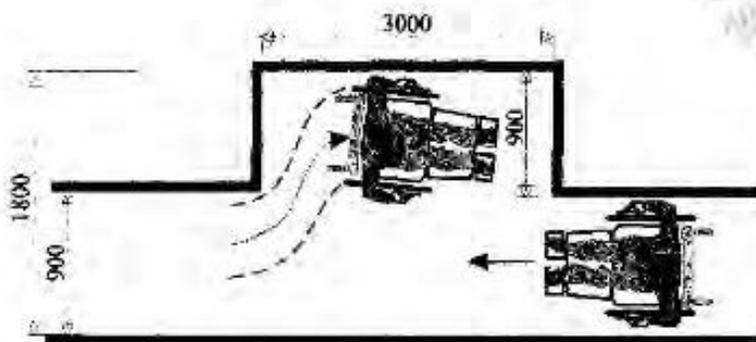
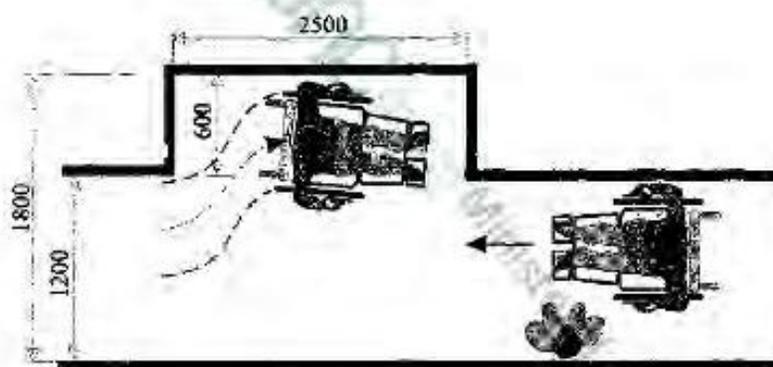
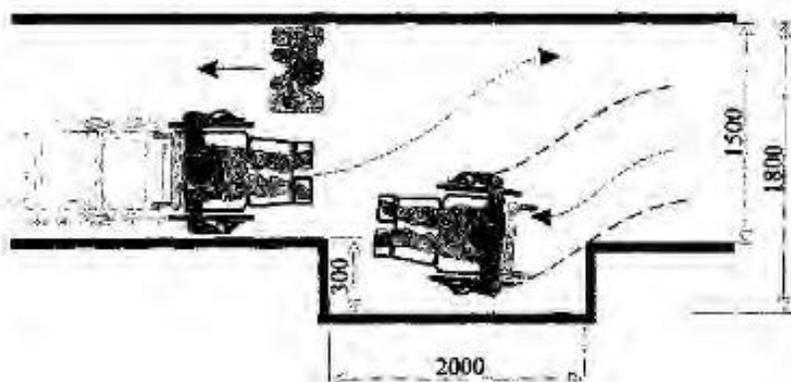
CP C.01.02.2018



A, B - păstrarea capacității de trecere a coridoarelor;  
C - amplasarea sigură a obiectelor pe perete;  
D - afundarea obiectelor în buzunar.

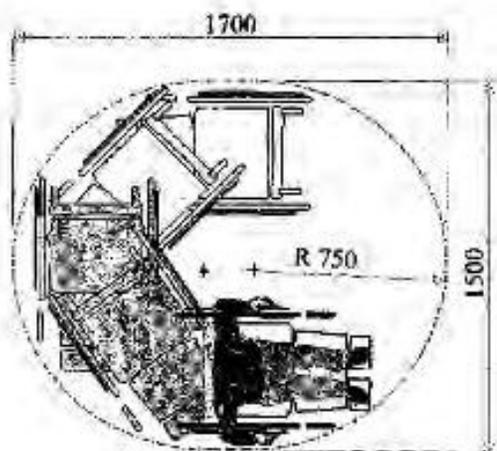
Desenul nr.14 Buzunare la coridoare

CP C.01.02.2018



*Dimensiuni de întoarcere și viraj ale fotoliului rulant*

CP C.01.02.2018



Spațiul necesar pentru manevră de întoarcere - U a fotoliului rulant la 180°

